Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 10 | JERSEY CITY and NEW YORK, | WEDNESDAY, JANUARY 17, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | СЕРЕДА, 17-го СІЧНЯ 1996 р. | Ч. 10. РІК CIII

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЗЛУКИ УНС І УБС

Під час нарад (сидять, зліва): М. Лиско, І. Олексин, У. Дячук і В. Сохан; (стоять, зліва): Ю. Клапіщак, О. Благітка, Н. Олесницький і С. Ковальчук.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — У четвер, 11-го січня ц. р., у приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу відбулися другі з черги наради представників Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу в справі можливости об'єднання цих двох братських організацій.

Згідно з рішенням спеціяльних нарад Головного Уряду, у цих нарадах взяли участь члени спеціяльної комісії, створеної для ведення переговорів у складі: предсідник Уляна Дячук, секретар Марта Лиско і касир Олександер Благітка, почесний член Головного Уряду Володимир Сохан та д-р Нестор Олесницький, як адвокат. Зі сторони Українського Братського Союзу були присутні голова Іван Олексин, головний секретар Сергій Ковальчук та фінансовий секретар-касир Юрій Клапіщак.

На цій зустрічі розглядалася можливість злуки ще в біжучому році, перед черговими конвенціями обидвох організацій, які припадають на 1998 рік. Також встановлено реченці, вимагані Забезпечневими урядами обох стейтів Ню Джерзі і Пенсильванії, та заходи для виготовлення договору злуки і повідомлення про це членства.

Зустріч відбулася у дружній атмосфері та закінчилася виглядами на позитивне полагодження злуки.

Є. ПРИМАКОВ ПРИЙНЯВ А. БУТЕЙКА

Москва (УНІАР). — У п'ятницю, 12-го січня, відбулася коротка зустріч новопризначеного міністра закордонних справ Росії Євгена Примакова із заступником міністра закордонних справ України Антоном Бутейком, який перебував у Москві на засіданні міністрів закордонних справ СНД.

А. Бутейко висловив надію на дальшу активну співпрацю між міністерствами закордонних справ України та Росії та на налагодження і розвиток українсько-російських добросусідських стосунків. У свою чергу Є. Примаков сказав, що розвиток як двосторонніх, так і багатосторонніх контактів у межах СНД є пріоритетним напрямком зовнішньої політики Російської Федерації, висловив сподівання, що міністри закордонних справ СНД „приймуть його у дружнє коло і вони активно працюватимуть".

В інтерв'ю українським кореспондентам А. Бутейко підкреслив: зовнішньополітичне відомство України сподівається, що із призначенням нового міністра закордонних справ Росії дуже багато проблем в українсько-російських відносинах незабаром можна буде вирішити. Зокрема, це стосується підписання двостороннього широкомаштабного договору про дружбу та співробітництво між Україною і Росією. „Україна вже давно готова підписати цей договір, — наголосив А. Бутейко, — тепер слово за Росією і ми сподіваємося, що не останню ролю у цьому відіграють зміни у міністерстві закордонних справ Російської Федерації".

Однак питання про підписання двостороннього договору не заплановано для розгляду під час зустрічі голів СНД 19-го січня, оскільки ніякі двосторонні зустрічі голів держав, і, зокрема Леоніда Кучми та Боріса Єльцина, порядком денним цієї зустрічі не передбачені, отже це питання про підписання двостороннього договору, можливо, буде розглядатися лише після 19-го січня.

На Фльориді постане пропам'ятний ліс у 10-ліття Чорнобиля

Вашінґтон (Х. Соневицька). — Організація „Американські ліси" у співпраці з комітетом Вашінґтону для відзначення 10-ої річниці катастрофи у Чорнобилі рішили спільно подбати про пропам'ятний ліс на терені ЗСА, присвячений жертвам найбільшої досі нуклеарної катастрофи у Чорнобилі, десятиріччя якої припадає на 26-го квітня цього року.

Організація „Американські ліси", яка має свої відділи у 32 стейтах в т. зв. ґльобальних лісах, вибрала тепер місце на 314 акрів землі, 45 миль на північний захід від Орландо, Фла, де має тепер постати меморіяльний ліс із довгошпилькових сосон. Давнішими часами саме цей рід сосон, що ростуть на піскових полосах, був дуже популярний на Фльориді, а сьогодні існує їх лише один відсоток.

Розмір запланованого меморіяльного лісу залежить від добровільних датків на таку ціль. Організація „Американські ліси" зобов'язалася садити по одній сосні від кожного зложеного на ту ціль доляра. Рівночасно вирішено розпочати таке меморіяльне садження дерев також в Україні в таких місцях, де тепер живуть переселені з Чорнобиля громадяни. Вибрання відповідних місць і посадження дерев в Україні буде у співпраці з Крайовим екологічним центром, що є в постійному контакті із організацією Глобал РеЛіф" як частиною „Американських лісів". Усі датки на посадження меморіяльних дерев в ЗСА і в Україні слід висилати на адресу: „American Forests", Global ReLeaf International–Chornobyl, 1516 P. St., Washington, DC,20013.

Л. КУЧМА ЗУСТРІВСЯ З ГОЛОВАМИ 19-ОХ ДЕРЖАВ

Київ (Р. Р.). — Тут у суботу, 13-го січня, у Пресовій службі Президента повідомили, що під час перебування у Франції Президент України Леонід Кучма зустрівся з головами держав і урядів 19-ох країн світу.

На зустрічі з віцепрезидентом ЗСА Албертом Ґором йшлося про спільні зусилля України, ЗСА та Росії, спрямовані на ядерне роззброєння. А. Ґор запевнив українського Президента, що ЗСа готові сприяти на міжнародному рівні виконанню домовлень, викладених у меморандумі про закриття Чорнобильської АЕС.

Президент Л. Кучма також зустрівся з федеральним канцлером Німеччини Гельмутом Колем, прем'єр-міністром Ізраїля Шімоном Пересом, президентами Франції, Чехії, Азербайджану, Вірменії, Латвії, Литви, Естонії, Румунії, Мадярщини, Фінляндії, Польщі, Росії та інших країн. Обговорено питання дальшого поглиблення політичної, економічної та культурної співпраці.

Україна встановляє зв'язки з торговельними організаціями

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 11-го січня, у Міністерстві Зовнішніх Економічних Зв'язків і Торгівлі відбувся семінар з обговорення проєкту щодо приєднання України до Генерального акту тарифів і торгівлі (ГАТТ).

Представник ГАТТ, який координує проєкт допомоги Україні в процесі приєднання, Даніель Ґрос, зазначив, що Україна випереджує інші держави СНД в процесі приєднання до світових торговельних організацій. За словами Д. Ґроса, незважаючи на те, що реформи в Росії просунулися далі, ніж в Україні, підтримка ЗСА, Канади та європейських держав допомогла Україні здобути найкращі перспективи для швидкого приєднання до ГАТТ.

Подібні семінари пройшли вже у чотирьох країнах СНД, але українські фахівці виявилися найкомпетентнішими. Тепер приєднання України до ГАТТ на 90 відсотків залежить від самої України, якій необхідно протягом шістьох місяців узгодити з нормами ГАТТ систему фінансування промисловости і сільського господарства та удосконалити статистичну систему.

Обговорено українсько-російські прикордонні проблеми

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 12-го січня, у Міністерстві Закордонних Справ України повідомили, що 12-го січня у Москві відбулося засідання Ради міністрів закордонних справ країн-учасниць СНД. Українську делеґацію очолював перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко.

Розглянено проєкти концепцій про попередження та вреґулювання конфліктів на територіях держав-членів СНД, про механізми налагодження конфліктів у Таджикістані, Абхазії та інших нестабільних реґіонах.

Українська сторона запропонувала до розгляду проєкти угод про співпрацю в прикордонних питаннях країн-учасниць СНД, протокол до угоди з питань відновлення прав депортованих осіб, представників різних національностей, проєкт щодо полегшення набуття громадянства тощо.

За словами А. Бутейка, цього разу учасники зустрічі виявили більше „бажання до співробітництва і рівноправности, порівняно з попередніми зустрічами". У рамках зустрічі зазначалося, що в межах СНД підписано 676 документів, серед яких понад 100 двосторонніх угод. І ці двосторонні угоди працюють набагато ефективніше, ніж ті, до яких залучено всі держави.

Учасники наради не могли прийняти рішення щодо необхідности ратифікації країнами СНД угоди з питань забезпечення прав депортованих народів. Вирішено, що це питання розглядатиметь-ся на експортному рівні, піс-ля чого буде винесено на розгляд керівників держав СНД на наступній, після 19-го січня, зустрічі.

У Москві 16-го січня має відбутися зустріч президентів України та Росії з метою ґрунтовного обговорення російсько-українських відносин. Про це досягнуто домовлення у Парижі під час зустрічі Л. Кучми і Б. Єльцина після похорону Ф. Мітерана.

Вшановують В. Борзова і інших медалістів

Ню Йорк. — У вівторок, 6-го лютого ц. р., в готелі Валдорф-Асторія в Ню Йорку відбудеться святочна зустріч присвячена 60-річчю леґендарної перемоги американського спринтера Джессі Овенса на берлінській Олімпіяді в 1936 році.

На цю зустріч, що її влаштовує Інтернаціональна аматорська атлетична асоціяція, запрошені усі 11 спринтерів, що здобули золоті медалі у 100-метрівці в останніх 12-ти Олімпіядах: Гаррісон Діллард, Лінді Реміґіно, ЗСА; Армін Гарі, НІмеччина; Боб Гейз, ЗСА; Джим Гайнс, ЗСА; Валерій Борзов, Україна; Геслі Крофорд, Трінідад-Тобаґо, Аллан Веллс, Англія; Карл Луїс, ЗСА і Лінфорд Крісті, Англія. Як відмітив в своєму запрошенні до В. Борзова президент IAAAI Герберт Даґлас, це вперше під одним дахом збереться таке число олімпійських золотих медалістів у 100-метрівці.

У зв'язку з приїздом міністра молоді і спорту України В. Борзова, в неділю, 4-го лютого ц. р., в залі Українського Народного Дому в Ню йорку відбудеться зустріч з українським громадянством, що її організує Громадський комітет під протектотаром УККА, УКРади і УСЦАК. Прихильники спорту в Україні і зокрема олімпійської збірної України матимуть можливість почути від В. Борзова про стан відродження спорту в Україні та про підготову до Олімпіяди в Атланті.

ПАПА ЗАКЛИКАВ ХРИСТИЯН ПОВАЖАТИ ВСІ РЕЛІГІЇ

Ватикан. — Зі закликом до християнського світу визнати значущість інших релігій звернувся Папа Римський Іван Павло II під час традиційної недільної проповіді на площі Святого Петра.

Всловивши занепокоєння у зв'язку з напруженням у взаєминах між християнами та юдеями, первоієрарх Римо-Католицької Церкви нагадав, що християни повинні засудити „всі форми антисемітизму назавжди".

Рішення конкляву Римо-Католицької Церкви, який визначив шлях розвитку стосунків між християнами і послідовниками інших релігій „в дусі взаємної поваги, діялогу і співробітництва в ім'я вищого добра людей", залишаються в силі,— підкреслив Іван Павло II. Конкретно він назвав також буддизм та іслям, порадивши християнам поважати „духові багатства" цих релігій.

„Є дуже важливим, щоб люди всіх релігій навчилися знати і шанувати один одного, співпрацювати у здійсненні Божого пляну — побудові на землі миру і загального братства",— сказав у кінці своєї проповіді Іван Павло II.

БУШ ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ПОМИЛКИ

Вашінґтон. — Колишній президент ЗСА Джордж Буш визнав свою помилку щодо політичного недооцінення іракського президента Саддама Гуссейна після війни в околицях Перської затоки, та жаліє, що союзники не зробили більших заходів щоб підірвати його авторитет.

В інтерв'ю з Дейвидом Фростом колишній президент Дж. Буш дальше твердить, що Саддама Гуссейна зі становища президента Ірa-ку таки усуне власний народ. Він також пригадує собі, що після згаданої війни у 1991 році не тільки він, але також інші уважали, що цілковитий військовий розгром доведе до упадку С. Гуссейна. Одначе так не сталося, але підкреслює колишній Президент, що правильним і тепер він уважає свої зарядження не шукати американцям за С. Гуссейном у Баґдаді та закінчити воєнні дії зразу після того як насильно усунено іракські окупаційні війська з Кувайту. Одначе уважає, що зроблено також і деякі помилки на перемирній зустрічі у Сафвані в Іраку. Там тоді головнокомандуючий союзними військами ген. Норман Шварцкопф погодився на вимогу Іраку, щоб йому дозволено уживати озброєні гелікоптери внутрі Іраку, які пізніше Ірак використав у придушенні повстань курдів на півночі та шіїтів на півдні.

В Україні

МЕДЖЛІС ЗАСУДИВ АКТИ ВАНДАЛІЗМУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Президія Меджлісу кримсько-татарського народу оприлюднила заяву із засудом актів вандалізму, що сталися під час Різдвяних свят. Невідомі зруйнували плиту, встановлену на знак пам'яті про жертв депортації. Водночас на будинках, де мешкають кримські татари, з'явилися образливі для татар написи, спрямовані на розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Крім того, у кримських засобах масової інформації з'явилися антитатарські виступи і публікації. Керівники Меджлісу звернули увагу правоохоронних органів на те, що факти розпалювання ворожнечі залишаються безкарними, що заохочує до нових дій такого спрямування.

К. МОРОЗОВ ПРОПОНУЄ ЗАКОНСЕРВУВАТИ ШАХТИ

КИЇВ. — Колишній міністер оборони України Костянтин Морозов пропонує не знищувати ракетно-випускні шахти в Україні, а законсервувати їх для використання в мирних цілях у майбутньому. Водночас можна організувати міжнародний нагляд над законсерво-ваними шахтами.

ЛІЦЕНЗІЇ ДІЮТЬ ДО 1-ГО БЕРЕЗНЯ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України продовжив до 1-го березня дію ліцензій, отриманих підприємцями і не використаних у 1995 році на експорт-імпорт товарів. Йдеться про ліцензії, видані згідно з урядовою постановою з 18-го січня 1995 року.

НА ЗАПОРІЗЬКІЙ АЕС ПРАЦЮЮТЬ УСІ ЕНЕРҐОБЛЬОКИ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Запорізька Атомна Електростанція вперше працює у складі шістьох енерґоблоків, як це передбачалося проєктом. Загальна потужність усіх бльоків 4,815 меґават. Сьогодні Запорізька АЕС виробляє майже 20 відс. електроенерґії, продукованої на електростанціях України. Шостий енерґоблок працюватиме лише на 40 відс. потужности. На проєктну потужність його плянується вивести у найближчі місяці. Це пояснюється тим, що АЕС не отримує від держави ніяко-го фінансування.

КАПІТАЛ ЗРІС У ПІВТОРА РАЗА

КИЇВ. — Голова правління Національного Банку України Віктор Ющенко сказав, що у 1995 році приріст державного капіталу збільшився у півтора раза. Цей показник, за його словами, підтверджують такі факти, як збільшення справжніх грошевих доходів громадян, а їхня купівельна спроможність у минулому році становила 54 відс. В. Ющенко зазначив, що за 10 місяців 1995 року прибуток економіки України становив 1 квадрильйон, 264 трильйони карбованців, в той час як у 1994 році — близько 500 трильйонів карбованців.

ПОЛІПШИВСЯ СТАН ВЗАЄМОЗАБОРГОВАНОСТИ

КИЇВ. — Як повідомило Міністерство Статистики, стан взаємозаборгованости підприємств України з торговельними партнерами у країнах-республіках колишнього СССР дещо поліпшився. У листопаді минулого року балянс взаємозаборгованости зменшився на 4.2 відс. Майже устабілізовано взаємоплачення з Росією і Туркменістаном. А з Вірменією, Естонією, Литвою та Узбекістаном досягнуто позитивного балянсу. Водночас, збільшилося від'ємне сальдо з Азербайджаном, Білоруссю, Грузією, Казахстаном, Латвією і Киргизстаном.

ЧИСЛО АТОМНИХ ВИПАДКІВ ЗМЕНШИЛОСЬ

КИЇВ. — Згідно з Міністерством Довкілля України, Чорнобильська АЕС вже другий рік підряд є найбезпечнішою з усіх п'ятьох атомних електростанцій України. За словами представників міністерства, ЧАЕС мала найменше неполадків — чотири минулого року. Це на 11 менше ніж 1994 року. Запорізька АЕС мала найбільше випадків — 61 1995 року (36 1994 року). В порівнянні з позаминулим роком загальна кількість випадків на атомних електростанціях у 1995 році зменшилась. Два випадки, в тому числі один на ЧАЕС, спричинили витікання радія-ції.

ПІДВИЩУЮТЬ ОПЛАТУ ЗА ПОМЕШКАННЯ

КИЇВ. — Уряд України плянує зменшити субсидії на оплату помешкання і публічні послуги. Від 1-го січня люди мають оплачувати 60 відс. вартости помешкання, а від 1-го липня — 80 відс. Провідники українських профспілок гостро скритикували заплянoване підвищення оплати. Олександер Стоян сказав, що це ще більше збіднить населення. За його словами, середня місячна оплата за публічні послуги для двокімнатної квартири становитиме 10 млн. карбованців (біля 55 дол.). Середня місячна заробітна платня в Україні становить лише 8 млн. карбованців.

ЗАКЛАДАЮТЬ ОСНОВИ ЗОЛОТОАЛМАЗНОГО ФОНДУ

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма дав згоду на створення в Україні прототипу золотоалмазного фонду. Організатор проєкту — Національний Банк України, який спільно з Київським Інститутом Археології вже розпочав підготовчі роботи. Для фонду вже знайдено відповідне приміщення. А покищо більшість експонатів перебувають у скарбниці НБУ. Керівництво НБУ має надію, що нарешті найвищі досягнення українських ювелірів будуть відкриті для людей. Крім того, найближчим часом буде відкрито цех , який випускатиме золоті монети і нагрудні знаки. Поступово формується склад майбутніх працівників цього цеху. Це ювеліри-професіонали з усієї України. Таким чином Україна почне активно збільшувати скількість золотовалютних запасів, оскільки вони значно зменшились за останні п'ять років.

В АМЕРИЦІ

У СУБОТУ, 13-ГО СІЧНЯ, президент Билл Клінтон відвідав американські військові частини, призначені для забезпечення миру в Боснії. Стоячи перед рядами американських вояків у Тузлі, Босня , осідку головної квартири американських збройних сил, Президент назвав їх „ воїнами миру" та подякував їм за те, що будучи тут, вони перед світом репрезентують ідеали Америки. „ Народи світу задивляються на Америку, не тому, що вона велика і сильна, але в першу чергу за наші ідеали, які ми готові кожночасно обороняти". Своїми відвідинами американських вояків у Боснії Б. Клінтон здобуває собі також прихильність серед американської громадськости у цьому виборчому році, цим підкреслюючи своє вироблення у закордонній політиці.

ГОЛОВА БЮДЖЕТОВОЇ комісії Палати Репрезентантів, конгресмен Джан Касіч з Огайо повідомив, що республіканці відновлять можливість Урядові позичати гроші. Роблячи цей крок вони відмовляються від своєї може найважливішої зброї у боротьбі з Білим Домом за збалянсовання державного бюджету. Виявляється, що республіканці не хочуть брати на себе такого діла, що може привести до захитання фінансової бази цілої країни. Крім того, ця справа могла також бути і перешкодою у дальших переговорах, які мають відновитися цього тижня.

У СВІТІ

ДУХОВНИЙ ЛІДЕР збройного крила забороненого в Альжирі Ісламського фронту порятунку Ісса Ляхіля віддав себе в руки правосуддя. Займаючи пост генерального муфтія в Іслямській армії порятунку, він не раз засуджував терористичні акції, у висліді яких гинули мирні громадяни. Відповідальність за більшість терористичних нападів в Альжирі несе найрадикальніша організація релігійних екстремістів — Озброєна іслямська група. Від 1992 року, коли почалося збройне протистояння між владою Альжиру та іслямістами, загинуло до 40,000 осіб. Надії на поступове припинення насильства в цій країні з'явилися в листопаді минулого року, після перших альтернативних президентських виборів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Відлуння чеченської трагедії

Про маленьку героїчну Чечню знову заговорив світ. І привід для цього дали самі чеченці. Тиждень тому загін приблизно з 600 бійців, яким командував 28-річний Салман Радуєв, здійснив сміливий рейд на територію сусіднього Дагестану і захопив у місті Кізляр пологовий будинок, шпиталь та ще два доми і понад 2,000 закладників, у тому числі 150 російських вояків.

Недавня операція, хоч і перевищує своїми маштабами, дуже нагадує ту, яку у червні минулого року провела група озброєних чеченців — коло 100 осіб — на чолі зі Шамілем Басаєвим, заатакувавши невелике російське місто Будьоновськ поблизу кордону з Чеченською республікою. Тоді чеченські бойовики захопили понад 1,000 закладників, переважно пацієнтів міської лікарні і співробітників місцевої адміністрації. Напад на Будьоновськ був актом відплати за розв'язану Росією війну в Чечні. Бойовики відпустили закладників після того, як прем'єр-міністер Росії Віктор Черномирдін (президент Боріс Єльцин був у той час в Канаді на зустрічі керівників „великої сімки"), зрозумівши безвихідність ситуації, змушений був піти на поступки і погодитися з вимогами Ш. Басаєва — негайно припинити воєнні дії та бомбардування Чечні і сісти за стіл переговорів з метою врегулювання чеченської проблеми.

Однак мирні переговори між Росією і Чечнею, як передбачали деякі політичні коментатори, не принесли миру в цю кавказьку республіку. Російська сторона намагалася нав'язувати політичні питання — про статус Чеченської республіки у складі Російської Федерації. Російські завойовники хоч і погоджувалися надати Чечні більшу автономію, але в рамках Російської Федерації, що насправді означало і далі бути колонією Російської імперії. Розуміється, на це не могли піти ні Дудаєв, ні Басаєв, ні чеченський народ, який ніколи не стане рабом Росії. „Джохар Дудаєв ніколи не погодиться, щоб Чечня залишилася у складі Росії, — сказав тоді на пресовій конференції Анатолій Шабад, депутат Державної думи, після зустрічі з чеченським лідером. — Нереально навіть думати, ніби Чечня визнає себе у складі Російської Федерації". Але кремлівські можновладці не хотіли прислухатися до цих слів і війна у Чечні фактично продовжувалася, сіючи смерть і знищення. Вояки імперської армії на всій території республіки демонстрували неймовірну жорстокість, намагаючись залякати, підкорити волелюбний кавказький народ. У Чечні не залишилося жодного населеного пункту, який би не знищила російська авіація.

І російські політики, і російський генералітет давно зрозуміли, що бліцкріґу не вийде, що війна у Чечні не закінчиться ні швидкою перемогою росіян, ані капітуляцією чеченських збройних сил, як це плянували власть імущі на чолі з Борісом Єльцином. Як би не закінчилася війна — для Росії вона вже стала трагедією. Чеченська війна виявила всю слабість російської імперії, як і афганська — совєтської. Чимало депутатів Державної думи відкрито заявляють, що пора кінчати війну, що для Росії єдиний вихід з кризи — відпустити Чечню зі складу Російської Федерації. Член комітету оборони Петро Романов, наприклад, сказав, що Росії пощастить, якщо вона зуміє випутатися з чеченської кризи без початку третьої світової війни. А інший політик крах в Чечні порівняв з фінською кампанією 1939-40 років, коли совєтській армії також не вдалося підкорити Фінляндію із-за бездарности вищого керівництва. Фінська авантюра показала світові всю слабість совєтської армії, що, до деякої міри, сприяло нападові Гітлера на СССР.

Новий недавній рейд чеченських патріотів на Кізляр показав, що чаша народного гніву переповнена. Джохар Дудаєв попередив, що такі акції чеченці проводитимуть і надалі, якщо Росія не припинить війну. Він знову повторив, що готовий відновити переговори з Москвою, але вимоги залишаються ті ж самі: Росія повинна припинити бойові дії, вивести своє військо з території Чеченської республіки і почати мирний ділог при безумовних гарантіях з боку З'єднаних Стейтів Америки і Організації Об'єднаних Націй.

Якщо кремлівські вожді хочуть виглядати миротворцями в очах світової громадськости, вони повинні прислухатися до цих слів чеченського лідера, які є голосом волелюбного героїчного народу.

Микола Рябчук

РОСІЯНИ В УКРАЇНІ

I

За офіційними даними, російська меншина в Україні налічує понад 11 млн. чоловік, себто становить близько 22 відсотки населення цієї країни. Судячи з деяких новіших публікацій у західній періодиці, проблеми цієї меншини перестають бути виключно темою безглуздих заяв, спекуляцій та апокаліптичних пророцтв і починають нарешті серйозно й відповідально досліджуватись. Стаття Ієна Бремера „Політика етнічности: росіяни в новій Україні", опублікована в поважному науковому часописі „Юроп-Ейша Стадіз", є непоганим зразком саме такого наукового, а не тенденційно-пропаґандистського підходу до складної проблеми. Заснована на результатах соціологічних опитувань, проведених спільно американськими, українськими та російськими фахівцями у трьох містах України — Львові, Києві, Симферополі, — стаття містить чимало цікавих цифрових даних і їхню здебільшого слушну інтерпретацію. Водночас, за всієї безумовної сумлінности і проникливости, стаття все ще виявляє певну обмеженість „американського" погляду — нездатність подеколи проникнути в певні нюанси, збагнути всю складність і неоднозначність української ситуації. З обох цих причин — і через свої достоїнства, і через певні прикрі недоліки — згадана стаття І. Бремера заслуговує докладнішої аналізи.

У вступній, суто теоретичній частині Ієн Бремер слушно зауважив, що росіяни в Україні — це просто меншина. Впродовж багатьох десятиліть вони були „політично панівною" частиною населення; „приналежність до російської національности вважалася виявом льояльности до совєтського режиму". Забігаючи наперед, зазначимо, що панівне становище росіян — як наслідок певної колоніяльної політики — об'єктивно відбите в таких промовистих цифрах, наведених (але, на жаль, ніяк не прокоментованих) Бремером, серед осіб із вищою освітою співвідношення українців і росіян складає: у Львові — 25 відс. проти 43 відс., у Києві — 35 проти 53, у Симферополі — 20 проти 33. Якщо до сказаного додати, що із загального числа українців у Симферополі лише 8 відс. послуговується українською мовою вдома (а в публічній сфері, вочевидь, іще менше), у Києві — 40 відс., і навіть у Львові — лише 83 відс. (а не всі 100 відс., як можна було б очікувати), відсоток україномовної інтеліґенції виявиться таким чином іще мізернішим.

Цим співвідношенням, до речі, легко пояснюється домінування російської книжки, преси і, взагалі, культури на українському ринку, головним клієнтом якого є значно чисельніша російськомовна (а не україномовна) інтеліґенція. За даними І. Бремера, щоденні газети у Львові (!) читає 63 відс. росіян і лише 43 відс. українців, у Києві відповідно — 58 і 51 відс., у Симферополі — 50 і 28. Українці, як бачимо, все ще лишаються переважно селянською (чи робітничо-селянською) нацією, культурно й освітньо недорозвиненою й належно не представленою в найбільш престижних і кваліфікованих видах діяльности. Російська гегемонія в Україні зберігається таким чином у більш витончених і неявних (начебто суто „культурних", а не політичних) формах. Будь-які посягання на цю гегемонію сприймаються росіянами досить вороже — як „ущемлення громадянських прав", „насильницька українізація" й мітична „дискримінація за національною ознакою".

(Продовження буде)

КУТОК ПРАВНИКА

Доручення (Power of Attorney)

Час від часу на сторінках „Свободи" появляться статті про справи правничі пера адвоката стейту Ню Джерзі Нестора Олесницького, який є також заступником предсідника Українського Народного Союзу. Ці статті не є специфічною порадою для читачів, а загальним оглядом законів стейту Ню Джерзі. За особистою порадою автор просить піти до свого адвоката у своєму стейті. Закони усіх стейтів дещо відмінні, але є й подібності.

Мабуть, багато читачів чули колись слова „Power of Attorney", по-українськи — доручення.

Це надзвичайно важливий документ, особливо, коли дана особа доходить до старшого віку, або від'їжджає на довший час далеко від свого місця сталого перебування. Доручення — знотаризований документ, який передає довіреній особі загальні або специфічні права діяти замість даної особи. Один приклад буває, коли чоловік від'їжджає в далеку подорож на довший час і дає своїй жінці загальне доручення. Маючи такий документ, жінка має право діяти від імени свого чоловіка в усіх ділянках, поданих в дорученні, на час, визначений там. Ці ділянки включають право диспонувати рухомостями і нерухомостями чоловіка. Жінка може у відсутності чоловіка підписувати чеки, робити інвестиції, продавати чи купувати реальності тощо.

Доручення триває до зазначеного часу — до смерти даної особи, або до моменту скасування важности документу новим документом (revocation). Часто при продажу реальности адвокат, який репрезентує сторону, що отримує документ, підписаний дорученою особою, вимагає рівночасно доказу, що неприсутня особа ще живе і що доручення далі правосильне. Дана особа може назвати більш як одну доручену особу, наслідника тій же особі, або дати право дорученій особі назвати за неї наслідника.

На жаль, частіше зустрічається потребу на доручення у старшому віці, або у випадку поважнішої хвороби особи будь-якого віку. Людина сенильна, або яка вже має недугу Альцгаймера, найбільше потребує цього документу, але потрібно мати доручення, підписане перед тим, поки особа втратить свою орієнтацію, бо по наступі хвороби вже запізно підписувати. При підписуванні документу дана особа мусить знати консеквенції підписання цього документу і бути цілком зорієнтована. Інколи я покликаний до ситуації, де людина не знає, що з нею діється. Етично і леґально підпис такої особи вже не важний.

У такому випадку муситься почати судову справу „guardianship" або „conservatorship". Ці справи коштовні і скомпліковані. Потрібно мати свідчення лікарів у присутності хворої особи, найняття адвоката для хворої особи, яка має право заперечувати справи як непотрібної, або що особа, яка має претенсії стати опікуном, їй не подобається. Часто суддя вимагатиме кавції, як запоруки вірности і чесности опікуна.

Часто людина боїться підписати доручення, бо вважає, що може бути ошукана довіреною особою і може втратити свій маєток. Відповідь на це побоювання — призначення двох довірених осіб, які мусять погодитися на кожний видаток, або дістати згоду адвоката даної особи, що стверджено в самому документі. Доручення може мати правосильність відразу, незважаючи на стан здоров'я, або після захворювання, підтверджене лікарською посвідкою. Це називається „Durable Power of Attorney" і є потрібне кожній дорослій особі, бо правдоподібність загальної немічности або неспроможности є значно вищою серед більшости дорослих, ніж правдоподібність смерти, коли входить в силу тестамент, а доручення вигасає.

Банки та біржові фірми звичайно вимагають ужиття своїх власних форм доручення, але в основному форма документу, до якої кожний адвокат має доступ, повинна вистачати. Небезпечно пробувати самому приготовиту такий документ, бо існує велика загроза уневажнення доручення, коли формальності не є цілком виконані. Як і тестамент, цей документ є важний і повинен бути професійно перевірений щокілька років.

Д-р Омелян Бей

ВЕЛИКА ПОЛІТИКА МАЛОГО ОСТРОВА

В останніх місяцях українські газети публікували повідомлення про румунські претенсії на Зміїний острів, який у 1947 році повернуто назад СССР, як спадкоємцеві колишньої Російської імперії. Відповідь Міністерства Закордонних Справ України виглядала надто спрощеною, слабою на арґументацію реваншистської Румунії. В чому справа? Дійсно, до кого належить невеличкий (1.5 кв. км) острівець Фідонісі (Зміїний), який у 1991 році успадкувала Україна? До речі, 14-го липня 1788 року у цьому районі відбувся переможний бій аванґарду російської фльоти під командою адм. Ф. Ушакова з турецькою фльотою.

Зміїний острів лежить за 37 км від дельти Дунаю, тобто на 15 км на схід від прибережної зони Румунії (зона: 12 морських миль, або 22.2 км). Висловлюю свої міркування без основного матеріялу чи дотичних договорів.

Приблизно до половини XIV століття Галицько-Волинське князівство сягало дельти Дунаю, обіймаючи сучасні території Республіки Молдови й Молдавії аж до Карпатських гір.

Нам невідомо чи Зміїний острів належав тоді до Галицького князівства. Одначе відомо, що за часів великого князя литовського Вітовта (1350-1430) якийсь український підприємець на прізвище Коцюба (?) на місці теперішньої Одеси почав будову гавані, яку почали називати Коцюбеєвим (звідси і татарська назва Хаджибей) у 1415 році. А це означає, що в тих часах була таки українська присутність на Чорному морі. До речі, сучасне місто Очаків (по-турецькому Ачі-Кале) називалося тоді Дашів. Отже, є можливості, що на острові мусіли з'являтися і українські купці.

Коло 1475 року турки-сельджуки захопили не лише цілу південну Україну, але також усі балканські держави, ліквідувавши остаточно Візантійську імперію у 1453 році. Тому за всіми показами „Руське" чи „Гостинне" море перетворилось на „Османське" море, а Зміїний острів став сторожовим пунктом, який мав на меті перешкоджати українському козацтву у рейдах у Чорне море.

У першій війні з Туреччиною (1768-74) за умов Кучук-Кайнарджарського договору Росія остаточно зайняла значну частину морського побережжя і заволоділа такими опорними пунктами: Кінбурн, Єнікале, Керч і Азов. Кримський ханат став самостійною державою, а в 1783 році і він став звичайною провінцією Росії.

У другій війні (1787-92) ген. Суворов із допомогою козацьких загонів Антона Головатого заволодів територією Єдисанської орди (тепер Одеська область) і тимчасово навіть Буджаком (терит. пізнішої Ізмаїльської області). У третій війні (1806-12) Росія заволоділа Басарабією, а султанські протекторати Валахії і Молдавії (по ріці Прут), одержали значну російську підтримку. Але і тим разом Валахія не одержала виходу до моря, бо в Добруджі більшість населення становили турки й болгари.

У четвертій війні (1828 р.) Росія одержала всю дельту Дунаю, значні території на Кавказі та право вільного плавання через Дарданели, а князівства Валахії і Молдавії стали протекторатами Росії. У п'ятій війні (1877 р.) оба князівства об'єдналися у Румунію, а за допомогу Росії у воєнних діях одержали Добруджу із виходом до Чорного моря.

Отже, з цілковитою певністю можна твердити, що острів Зміїний ще в 1788 році перейшов під владу Росії і залишався частиною імперії аж до упадку династії Романових. Саме тоді починається румунська експансія на українську територію. Бож при нерішучості й велелюдній благородності Центральної Ради („мир без анексій і контрибуцій") Румунія підступом і зухвалістю потрапила захопити всю Басарабію, а також острів Зміїний. Сама Центральна Рада, не будучи примушеною ніким із контрагентів, відмовилась від чотирьох повітів північної Чернігівщини (Стародуб,

(Закінчення на стор. 3)

Леонід Рудницький

„БІЛЬШІ ЗА САМИХ СЕБЕ"

(Слово з нагоди відзначення 10-ліття Фундації Українських Студій в Иллинойському університеті)

II

Ми, українці, особливо ті, що живуть в діяспорі, є частиною тієї ґльобальної сіті, зокрема наукової, а з того маємо надзавдання — сприяти включенню туди і України. Такі завдання роблять нас „повноцінною" діяспорою — усвідомлення їх гуртує нас, а отже затримує нашу ідентичність, зроджує шану до нас в народу, серед якого живемо й інтеґральною частиною ми є. А наставлення домінуючого в країні народу до національної меншини, не забуваймо, є одним з найважливіших чинників існування останньої. Отже, служіння українській нації — це не тільки допомога нашій батьківщині, але й поміч нам самим.

Як добре, що можемо ствердити, що Українська Дослідна Програма в Иллинойському університеті знаходиться в передовій ланці тих студійних центрів, що виконують ці завдання, сприяє самопізнанню і взаємопізнанню, робить нас, як сказав колись Іван Франко, громадянами кращого світу — світу культури і науки. Знову обмежуюся тільки до трьох основних моментів в діяльності Програми:

1. Ми вже згадували тут щорічні конференції в Иллинойському університеті, які присвячені виключно українській проблематиці. Значення їх важко переоцінити. Конференції не тільки наближають українців діяспори до їх батьківщини, або батьківщини їх батьків, а й саму Україну до її дітей в розсіянні сущих. А наближають Україну до нас найдостойніші з її культурних і наукових діячів, що за ці роки працювали на цих конференціях.

2. Від 1960-их років на обох кемпусах Иллинойського університету — Урбанському і Чикаґському проводяться курси українознавства, що залучує молодь до практичного пізнання України.

3. Окремі молоді вчені дістають стипендії на дослідницькі праці на ниві українознавства.

Ця вагома діяльність не була б можлива, якби за нею не стояла твердинею Фундація Українських Студій в Иллинойському університеті. Заслуги цієї Фундації кристалізуються ясно і конкретно, коли візьмемо до уваги, що на згаданих конференціях прочитали свої доповіді понад 700 професорів університетів і самостійних дослідників з 20 країн світу, а між ними коло 200 з самої України, яких утримувала виключно тільки Фундація. А коли ще згадаємо стипендії, що їх виплатила Фундація, і фінансову допомогу, яку дала вона для оплати праці викладачів українознавчих дисциплін, то тоді зможемо уявити ту муравлину працю, яку неголосно, але наполегливо і вперто проводять працівники цієї організації з допомогою української громади. Честь і слава вам, члени Фундації під проводом голови Раїси Братків. Кажу я ці слова не тільки, щоб подякувати вам, але щоб просити вас далі продовжувати вашу важку і жертовну роботу.

Американський вчений Олівер Вендел Голмс у своєму відомому творі „Автократ при сніданковому столі" зробив таке цікаве, ба навіть контроверсійне спостереження: „The world's great men have not commonly been great scholars, nor its great scholars great men". Всупереч цьому твердженню, нашим завданням сьогодні є передовсім виховувати повноцінну людину, яка була б і одним, і другим, себто достойною людиною і науковцем великого рівня. Як це колись запримітив Йоган Ґотліб Фіхте (який, до речі, як, мабуть, тут відомо, був запрошений викладати до Харкова, хоч не поїхав туди, виславши свого учня Йогана Баптиста Шада), правдивий науковець не може бути тільки дослідником чи учителем. Він цінить знання і науку за їх вітальну ролю для удосконалення людства. Є це особлива відповідальність науковця скеровувати людський проґрес до досконалости. А щоб осягнути це, він мусить принаймні намагатися бути „етично найкращою людиною свого часу".

В нинішніх часах, коли бизнес, заробіток, споживацтво і дух занепаду та егоїзму роблять з молодого покоління ґенерацію „X", що не впишеться в історію і не залишить ані клаптика цього світу кращим після себе, ці думки Фіхте для нас дуже актуальні. Ми, українські науковці в Америці, є науковцями з покликання. У нас, у ґенерації Дмитра Штогрина і моїй (бо я не так вже далеко від нього втік) затримався ще далі той ідеалізм, що був притаманний колись академічному світові. Наша праця в українських діяспорних установах, чи то НТШ, чи УВАН, чи Иллинойська українознавча програма, не дає нам заробляти на хліб насущний. Ми є франковими „невільниками волі". Для нас українська наука є життя, а не заробіток. А це життя вимагає щоденного внеску в буття української громади, яка так жертвенно підтримує всі змагання української культури на американській землі. Тому український науковець сьогодні не може стояти осторонь від громади. Він не може замкнути себе в „Ivory Tower", в той зачарований замок зі слонової кости, і дбати виключно про свої наукові праці. Він мусить справжнім Фавстівським гс ном кинутися у вир життя — Greif nur hinein ins volle Menschenleben, — як сказав Ґете. Він мусить постійно служити громаді. Але рівночасно (можливо, що це парадоксально звучатиме) його науковий добуток має бути вільний від диктату ззовні. Хоч він і живе в часто бурхливій та змінливій розмаїтості сучасного світу, в якому постійно нуртує ціла скаля пристрастей, мод, знеціненостей, є безумовно вразливий на них. Він мусить затримати своє „я" в науці, рівно як і в повсякденному житті. Без штучних компромісів, хитрувань, відмовок чи вихилясів. Іти твердо, своїм шляхом.

Супроти себе самого він мусить бути людиною немилосердно самокритичною, вічно невдоволеною, а передовсім людиною, відкритою до життя. Ральф Вальдо Емерсон, даючи означення правдивого науковця, сказав: „Shallg tell you the secret of the true scholar? It is this: Every man I meet is my master in some point and in that I learn from him". Нагадується тут Франкове „Semper tiro", дух якого нам слід помогти відновити на рідних землях.

Та, мабуть, найважливіша місія науковця — це ширити й проповідувати правду. Не українську правду, не американську і, очевидно, не російську, а правду про Україну, про Америку, про Росію. Не забуваймо, що правда робить нас вільними. І тут знову нехай за нас говорить Фіхте. Закінчуючи один із серії своїх викладів про природу науковця в університеті в Єні в 1794 році, він сказав своїм слухачам, що коли вони покинуть авдиторію і розійдуться по всіх сторонах світу, він буде щасливий знати, що по світі живуть люди, яких вибраним приятелем є правда. „Люди, — казав він, — які тримаються за правду в житті і смерті; люди, які дадуть захист правді, коли цілий світ її викидає; люди, які будуть публічно захищати правду, коли її опаплюжено й обезчещено; люди, які будуть терпіти хитро приховану ненависть власть імущих, зневажаючі усміхи гордовитих, співчувальні здвиги плечей вузькоумних — і все в ім'я правди".

Я переконаний, що в наступному столітті наукова правда стане ще й безпосереднім джерелом багатства, бо правдиве знання творитиме ще й економічний добробут. Не чорнозем для України, не нафта для арабських країн, не самоцвіти для Південної Африки, а нові, свіжі, ориґінальні ідеї творити-

(Закінчення на стор. 3)

ВЕЛИКА...

(Закінчення зі стор. 2)

Клинці, Почеп і Новозибків) і Кримського півострова, що був частиною Таврійської губернії. Заходи гетьманського уряду повернути втрачені території — не увінчалися успіхом, бо німецька сторона покликалася на умови Берестейського миру, де було визначено кордони УНР. От так історія посміялась над тими, хто хотів практикувати благородність у політиці. Таким чином Зміїний острів був під владою Румунії аж до 1944 року, коли СССР в наслідок переможних дій поновно зайняв Басарабію і північну Буковину, відновлюючи тим самим статус кво з 1940 року. Новим набутком СССР став і острів Зміїний.

Отож, владарювання Румунії на Зміїному острові було основане на прямій анексії, бо в 1917-18 роках в Україні не було справжнього господаря, здатного висунути легітимні претенсії на землі, одержані Росією. Саме тому у 1947 році, коли складались мирні договори із союзниками Німеччини, дипломатія СССР мала всі козирі у своїх руках. До Румунії, як союзниці Німеччини, застосували правила, якими керуються переможці: СССР одержав назад землі в кордонах з 22-го червня 1941 року, включаючи острів Зміїний, а Болгарії признали південну Добруджу, населену поголовно болгарами. Найгірше покарали Мадярщину, бо значну частину Трансильванії, де більшість населення становили мадяри, приділили назад Румунії. Українська дипломатія теж мала б пригадати румунським колегам, що їхня держава в 1942-44 роках одержала „Трансністрію" — величезну територію між Дністром і південним Бугом, як форму компенсації за участь у війні проти СССР.

Часом може здаватися, що українська дипломатія вірить у якусь „дипломатичну цнотливість", хоч повинна знати власну історію, принципи національних інтересів, а також те, що історію пишуть переможці. Мені здається, що етнічні спроби між Румунією—Молдовою і Україною можна б полагодити обопільним переселенням населення на добровільній базі.

„БІЛЬШІ ЗА...

(Закінчення зі стор. 2)

муть заможність держав, народів, окремих людей. Як приклад тому може послужити застосування тих новацій, що постають в наукових інституціях. Ось недавно в Стенфордському університеті в Каліфорнії розробили скорочену форму для комп'ютерних інструкцій, що принесло і приносить мільярди долярів доходу.

Та наука не може бути обмежена до технологічного виміру нашого життя. Він ні в якому разі не сміє витіснити аспекту гуманістичного, бо коли перший говорить нам як робити речі, то другий говорить — чи робити їх взагалі. Ось тут ідеї Фіхте про етичного науковця знову входять в гру. Недаремно в освіті авторитарного суспільства акцент завжди роблено на природничих дисциплінах, розміркувати про моральність війн, екологічних занечищень, злочинів проти народу належало небагатьом... Гармонія і баланс між гуманістичними і точними науками, які сьогодні світ затратив, мусять бути відтворені знову.

Праця Фундації українських студій в Іллинойському університеті здійснює цей баланс. В тому сенсі не робить вона це тільки для України, чи для діяспори. І тим самим, знову запозичую від Івана Дзюби, є більшою за саму себе, як і самі люди, що працюють для неї.

Враження від перебування в ЗСА

З 30-го листопада до 26-го грудня м. р. побував в ЗСА відомий карпато-український прозаїк Іван М. Чендей. Приїхав він до Америки на запрошення КоЗІ (Комісії зв'язку й інформації українців Закарпаття в діяспорі). Перед від'їздом до Києва І. Чендей поділився враженнями про своє перебування тут.

П.: Пане Чендей, з якою метою ви приїхали до Америки?

В.: Основна мета мого короткого перебування в Америці була визначена моїм спонсором, цебто КоЗІ: зустрітись із земляками, а можливо навіть читачами моєї прози, із моєї вужчої батьківщини, Закарпатської области, і розповісти їм про політичну і культурологічну ситуацію в області. Звичайно, була у мене і моя особиста мета: а саме — побувати в діяспорі, про яку я так багато читав і чув, але яку я знаю тільки текстуально. І ще зустріти мою 90-річну тітку, сестру мого батька, в стейті Огайо.

П.: Які українські осередки ви відвідали і яке склалося у вас враження про те, що ви побачили?

В: З доповідями про Закарпаття я виступив в Чикаго, Дітройті, Клівленді, в НТШ, в Ню Йорку, в Філядельфії, в Темп і Ст. Пітербурзі на Фльориді. Був на Богослужбах у церкві-пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку і вклонився прахові покійних письменників: Маланюка, Лятуринської, Ореста, Дудка і інших на цвинтарі при тому ж храмі. Мої враження: українська діяспора, в історії України — це унікальне явище, це чудо, це показник того, що може зробити українська людина, коли вона живе у вільному, політично і ідеологічно розкутому суспільстві. Українська діяспора — це велике щастя для нашої держави, яке ще далеко не збагнене і недооцінене. Про свої враження я напишу у нашій прикарпатській періодиці.

П: Що було повторною темою ваших виступів?

В: Оскільки я передбачував авдиторію з різноманітними зацікавленнями, то я старався представити Закарпаття у всій його складності — суспільній, політичній, релігійній, культурологічній. Скажу, що воно, в суті речей, не відрізняється від загальної ситуації в Україні. Є там, звичайно, регіональні властивості, але вони не роблять Закарпаття чимось радикально відмінним від решти нашої держави. Воно, поволі перебудоється і позбавляється колишньої командної системи. Одне слово, стає самим собою, автохтонно українським.

П: Які питання найбільше ставили вам під час ваших виступів?

В: Цікавила людей релігійна ситуація в Греко-Католицькій і Православній Церквах, а також т. зв. „русинство".

П: Чи могли б ви повторити для наших читачів ваш погляд на ці проблеми?

Б: На жаль, ієрархія Греко-Католицької Церкви розколена. Владика Семедій не бажає входити до Львівської Метрополії. Йому більш вигідно орієнтуватись на мадярську юрисдикцію, тоді, коли Владика Маргітич, до речі, сам колишній в'язень мадярських тюрем, такого альянсу не хоче і входить до Львівської Метрополії. Православна Церква, теж. На жаль, цілковито в юрисдикції московського патріярха. Русинство? Тут, у вас, ця проблема надто передраматизована. Є у нас жменька спантеличених „тутешняків", які горлають про те, що вони окремий слов'янський надор. Але це, як у нас кажуть, дохле діло. Закарпаття — невід'ємна частка української держави і ніхто, там і тут, не відділить його від неї. Питання мови, культури на Закарпатті, раз і назавжди було вирішено в 1945 році, тоді, коли воно стало інтегральною частиною України. Клясифікація слов'янських мов давно уже вирішена наукою. На Закарпатті є українська державна адміністрація, українська армія, українська прикордонна служба. То як воно може відірватись від України?

П: Відносно дальшого розвитку подій на Україні, ви оптиміст чи песиміст?

В: Абсолютно перший. Повороту до „совєтчини" не буде і вже не може бути, бо на політичну авансцену виходить нова, молода генерація, яка хоче будувати модерну державу за західними, демократичними моделями. Старій номенклятурі теж сняться сни про кагебівський „порядок", але це і все. Суб'єктом історії вона вже ніколи не буде.

Н. Н.

Відомості з діяльности Осередку Праці НТШ у Вашінґтоні

Заснований в 1957 році Осередок Праці НТШ у Вашінґтоні мав в минулому свої світлі часи.

Під сучасну пору ситуація змінилась, праця сповільнилась, але не завмерла.

Завдяки сприятливим відносинам і співпраці з місцевою групою УВАН, де головою є проф. Петро Одарченко, а секретарем є мгр Микола Францушенко-Вірний, осередок дальше сповняє свою скромну, але не менш важну ролю.

І так 5-го березня 1995 року відбулася презентація книжки проф. П. Одарченка п.з. „Тарас Шевченко і українська література".

В імпрезі взяли участь, крім автора, академік Григорій Костюк, колишній голова УВАН, д-р М. Борецький, редактор Осип Зінкевич, мгр Микола Вірний, редактор Дмитро Корбутяк та інші. Від осередку вітав проф. Одарченка д-р Іларіон Калиневич.

23-го липня 1995 року відбулася зустріч з Раїсою Іванченко, головою Київського об'єднання „Просвіта". Ця зустріч мала за завдання придбати фонди на видання найновішого твору Р. Іванченко „Княгиня Ольга".

20-го вересня 1995 р. осередок взяв участь в святі „День Незалежности України", яке відбулося в залі американського Конгресу у Вашінґтоні і було спонзороване УАКР та УККА.

11-го жовтня 1995 р. українська громада Вашінґтону прощала Теодозію Кічоровську. Визначну громадянку від осередку прощав Іларіон Калиневич, вручивши Т. Кічоровській пропам'ятну книжку.

17-го грудня 1995 р. осередок разом з місцевою групою УВАН, влаштували наукову конференцію, присвячену 100-річчю смерти і наукової діяльности Михайла Драгоманова.

Конференцією проводив мгр М. Вірний, а доповідали: д-р. Іларіон Калиневич „Епоха М. Драгоманова" і проф. Петро Одарченко „Наукова діяльність М.П. Драгоманова".

Конференція відбулася в гостинній залі церкви св. Андрія у Сілвер Спрінг, Мд.

30-го грудня 1995 р. осередок взяв участь в поминальній Службі Божій і тризні, присвяченій пам'яті редактора Дмитра Корбутяка, визначного громадянина Вашінґтону.

Так ми закінчили 1995 рік. Хочемо повідомити громадянство, що осередок НТШ у Вашінґтоні має свій упорядкований архів, придатний для дослідників, який знаходиться при бібліотеці церкви св. Родини у Вашінґтоні.

То того ж всі події, пов'язані з діяльністю осередку, нотуються у хроніці, яку постійно веде голова товариства.

Іларіон Калиневич

Допомога Сестрам в Гошеві

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) помагає згромадженню Сестер Пресв. Родини зібрати гроші на будову жіночого монастиря в Гошеві і Культурно-Освітнього Центру ім. Зиновія Красівського в Моршині. Помимо того, що під час останніх чотирьох років, зібрано 6,000 дол. через АОЛПУ і 6,000 дол з приватних пожертв, будова ще не закінчена. Всі зібрані гроші, які можна відтягнути від податку, переслано Сестрам. Закликаємо людей доброї волі продовжувати пожертви на цю благородну ціль. Просимо посилати пожертви до: AHRU — Hoshiv, 43 Midland Pl., Newark, N. J. 07106.

Лист від Сестер Пресвятої Родини в Гошеві

Ми щиро вдячні за те, що Ви турбуєтесь про нас і цікавитесь нашими справами, тому хочемо внести деякі пояснення щодо деяких питань, які Ви нам завдали. Головною ділянкою роботи нашого згромадження є релігійна діяльність, бо ж для нас на першому місці є Бог і Йому ми посвятили своє життя. Саме для прослави Бога ми живемо і працюємо.

Тому що релігійне виховання молоді є для нас найважливішою ділянкою, ми багато уваги приділяємо тому, щоб молоді сестри отримали належний вишкіл і могли працювати з дітьми, молоддю і дорослими. І навіть тепер, незважаючи на відсутність належних умов, сестри охопили катехизацією більшість шкіл району, хоча при цьому деякі сестри змушені працювати в двох, чи навіть в трьох школах, дотримуватись установленого молитовного розпорядку та ще й допомагати при церкві. Ця праця в школах досить часто не є оплачуваною. Тому навіть з уже сказаного зрозуміло, що усі інші ділянки праці займають значно менше і часу і зусиль.

Але, ми намагаємося, наскільки це в наших силах, допомагати тим, хто цього потребує: самітним, репресованим, малозабезпеченим і т. д. Намагаємося постійно підтримувати зв'язок з людьми із Чорнобильської зони, хоча стає все важче. Адже винаймлення автобуса тепер стало настільки дорогим, що ми не в силі оплатити поїздку туди, але надіємося, що такі матеріяльні труднощі є тимчасовими.

І ще хотілось би зупинитись на мабуть найболючіший нашій проблемі, а саме, на національно-просвітницькій роботі. Ви пишете, що це зв'язано з політикою, але так уже склалось у нас в Україні, а особливо, в Галичині, що політика і релігія переплелись. І то є дійсність, з якою ми мусимо рахуватися. Ще за часів большевицької окупації найбільш переслідуваними були борці за волю Церкви і борці за волю України. Їх звели в одне сибірські тюрми, заслання і психушки. Це відбилось на цілому народі і тому ми не можемо залишитись осторонь від цих справ. Ми на це звертаємо дуже багато уваги, щоби рішуче відкидати всі спроби спрямовані для використання релігійних почуттів для політичних здобутків. І якщо ми організуємо чи беремо участь у вечорах пам'яті видатних діячів України, то лише для тих, для яких Бог був понад усе.

Так само коли ми організуємо походи молоді по місцях визвольної боротьби, то ввесь час ми прагнемо наблизити їх до Бога, навчити їх як в теперішній час можна жити згідно з заповідями Божими. Ті походи наповнені релігійними заходами. Завжди в них беруть участь священики, відправляють Вечірню, Утреню, Службу Божу, дають науки, разом зі сестрами провадять нічні чування тощо. І саме такі заходи є дуже ефективними, бо в них бере участь багато молодих людей, яких в теперішніх умовах зібрати дуже важко.

Тому ми справді не цураємось національно-визвольної праці і помимо того, що вона займає у нас багато часу, але в даних умовах є просто необхідною. Ми не можемо бути відірваними від життя, бо основою нашого згромадження є місійна праця, праця з людьми. Можливо це для Вас не є цілком зрозумілим, бо у Вас є чітке розмежування релігії і політики. Ми були б раді, якби так було і у нас, але, на жаль, покищо є інакше.

І ще кілька слів щодо будови культурно-просвітницького центру в Моршині. Вас турбує назва, але то є прохання наших доброчинців, адже у нас багатьом підприємствам легше юридично оформити допомогу для будівництва саме такої установи, а по суті це є монастир, щоправда відкритого типу. Ми плянуємо там відкрити відеозалю, створити бібліотеку духовної літератури, відкрити катехитичні кляси, в яких сестри могли б давати лекції релігії. Тож цей центр мав би стати осередком духовного відродження.

Ось такі думки хотілось би викласти Вам. Будемо надалі вдячні Вам за Ваші зауваження, підтримку і допомогу. Щиро дякуємо за Вашу турботу, молимося за Вас і за всіх, кому не байдужі наші справи. Нехай Господь благословить Вас.

Сестра Анатолія Дмитришин,
настоятелька Гошівського монастиря згромадження Сестер пресв. Родини

Бервик вітав Св. Миколая

Діти і молодь із Св. Миколаєм.

Бервик (Б.Т.). — 10-го грудня 1995 року тут в приміщеннях церковної залі відбулася зустріч із Св. Миколаєм, яка була влаштована для молодих членів Українського Народного Союзу та для дітей парафії свв. Кирила і Методія. Свято спонзорували два відділи із Бервику, Відділ 164-ий під проводом Тимка Бутрея та Відділ 333-ій під проводом Дебри Голтер.

Хоч 32 молодих брало участь у програмі, серед публіки, яка нараховувала 150 парафіян, було багато маленьких дітей з батьками.

Повідомлення про це свято було оголошене багато разів в церковнім бюлетені і під час проповідей о. шамб. Івана Бекеча, який висловив свою підтримку УНСоюзові та хвалив його за братську працю серед української громади.

Особлива подяка належиться учительками-катехиткам за приготування програми та перекуски.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ УРЯДУ президента Билла Клінтона повідомили, що приватні американські контрактори у наступних 60 днях розпічнуть вишкіл боснійських мусулманських вояків. Ці заходи будуть першими у намаганні забезпечити боснійської збройні сили стати самовистачальними у самообороні після відходу миротворчих військ НАТО з Боснії. Минулого тижня у Сарaєво боснійські державні власті погодились на пропозицію ЗСА заангажувати американських військових старшин у відставці для цього діла, тобто вишколу вояків і модерної військової тактики. Активні старшини американських збройних сил у цьому не будуть брати участи.

ДО МІНІСТЕРСТВА юстиції і внутрішніх справ Еспанії надійшла інформація, що баскська сепаратистська організація ЕТА має намір здійснити у Мадриді низку терористичних акцій на початку березня цього рокуі напередодні парляментарних виборів. Її бойовики готують атентати на політичних діячів і відомих журналістів, зокрема на головного редактора впливової газети „АБС" Люїса Марію Ансона. Поліція еспанської столиці взяла під особливу контролю будинки міністерств і державних установ, банків, редакцій провідних газет, торговельних центрів. На центральних вулицях і площах цілодобово вартують кількісно збільшені групи поліціянтів і цивільних гвардійців. Останню терористичну акцію у Мадриді здійснено 11-го грудня минулого року, а всього їх у 1995 році було 15, шість з них у столиці. Загинуло понад 15 осіб, понад 50 поранено.

ПЛЕНУМ ЦК КОМПАРТІЇ Російської Федерації вирішив підтримати голову партії Геннадія Зюганова у його намірі кандидувати на пост президента країни. Остаточно це питання з'ясується лише 15-го лютого, під час загальноросійської партійної конференції комуністів. Г. Зюганов у своїх останніх виступах дав до зрозуміння, що не наполягатиме на поверненні до однопартійної системи, однак і далі закликатиме до відновлення Совєтського Союзу. Його програма передбачає також посилення державної контролі у промисловості і підтримка національно свідомих російських підприємців. Г. Зюганов стверджує, що для закордонних інвесторів двері в Росію буде зачинено. З приводу перемоги у Польщі Алєксандра Квасневського лідер російських комуністів запевнив, що невдовзі в усій Східній Европі до влади прийдуть ліві сили.

ПОДІЇ

ПЛАСТОВИЙ БАЛЬ У ВИППАНІ

Виппані, Н. Дж. — Гурток Пластприяту і Пластова Станиця в Нюарку, Н. Дж., влаштовують пластовий баль із презентацією дебютанток, який відбудеться у суботу, 27-го січня, в готелі „Гановер Мерріотт", 1401 дорога 10 схід у Виппані, Н. Дж. Гратиме оркестра „Темпо". Одяг вечірній. Коктейл — 6:30 вечора, презентація дебютанток — 7:30, опісля — вечеря та вечерниці до год. 2-ої ранку. Ціна квитка — 65 дол. (з вечерею включно), для молоді до 23-ох років — 40 дол., вступ на забаву без вечері — тільки для осіб до 23-ох років — 20 дол. Решта інформацій поміщені в оголошенні у „Свободі", ч. 5 з 10-го січня ц. р.

ЗАСНУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ СТУДІЇ В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Театральна студія, яка засновується в Чикаґо, поділятиметься на дві групи: молодечу — від 7-ми до 15-ти років та старшу — від 16-ти до необмеженого віку. Мистецькі керівники студії — Любомир та Юрій Цепинські. Реєстрація та надання інформацій відбудуться у неділю, 28-го січня, в залі парафії св. Андрія, 300 East Army Trail Road, Bloomingdale, Ill. Збори молодечої групи розпочнуться о 2-ій год. після полудня, старшої — о 3-ій год. Проби проходитимуть в залях парафії св. Апос-тола Андрія Первозванно-го. У програмі студії будуть п'єси українською мовою, але запрошується всіх — до співу і танців. За додатковими інформаціями слід звертатися до адміністратора студії Олі Кусик (708) 790-1073.

„МАЛАНКА" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Управа Осередку СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки та Управа 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку влаштовують новорічну „Маланку", яка відбудеться у суботу, 20-го січня, в залі Українського Народного Дому, 140 Друга аве., початок о 9-ій год. вечора. Гратиме оркестра „Чарівні очі". Буфет. Вечірній стрій. Столи слід замовляти у клюбі „Діброва", тел. (212) 473-2955.

КОНЦЕРТ В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку, влаштовує концерт камерного ансамблю УІА, який відбудеться у суботу, 20-го січня, в залі УІА, початок о 8-ій год. вечора. У програмі — твори Барвінського, Форе, Мартіну та Шумана. Виконавці — О. Криса, М. Сук, Т. Чекіна, Н. Хома, С. Баґратуні та гість-артист Т. Гоффман. Телефони для інформацій (212) 288-8660, або (201) 763-5730.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ повідомляють, що за роки 1980 до 1992 кількість самогубств серед осіб старшого віку зросла на 9 відсотків. Науковці твердять, що тут не можна зробити точних дослідів, що саме є причиною цього явища, вони радше підписуються під кількома теоріями. Найперше це те, що вік життя продовжено навіть для важко хворих, повна ізоляція старших осіб і самотність, а також і те, що сьогодні громадськість смогубство не сприймає з колишнім упередженням, а зокрема коли йдеться про невилічимо хворих і страждаючих громадян похилого віку.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Польщі Юзеф Олексі несподівано відійшов на вакації. Цей його крок спостерігачі пов'язують з останнім політичним скандалом. Напередодні нового року толішній міністер внутрішніх справ подав, на пропозицію екс-президента Леха Валенси, у головну військову прокуратуру документи, які свідчать про „свідоме співробітництво" прем'єра зі совєтськими і російськими спецслужбами. Хоч військові правники кажуть, що поданих даних замало для започаткування офіційного слідства, польські засоби масової інформації і різні політичні групи все наполегливіше дома-гаються резиґнації Ю. Олексі. Навіть газета „Жеч Посполіта", контрольний пакет акцій у якій належить польському урядові, оприлюднила заклик позбавити Ю. Олексі влади.

Із музейних скарбів

Редактор журналу „Бандура" Микола Чорний-Досінчук вже представив своїм читачам колекцію українських народних інструментів з Державного Музею Театрального, Музичного та Кіномистецтва України. Сподіваюся, що читачам буде цікаво довідатись більш конкретно про те, які саме інструменти зберігаються в колекції, як вони потрапили до музею, які діячі української культури стоять за тим, чи іншим інструментом.

Для початку мені хочеться представити читачам інструменти, які на сьогоднішній день майже не використовуються, але являють собою цікаву сторінку історії українського інструментознавства, бо на них грали різні верстви українців, або ж їхні пращури. До таких інструментів належать гусла, давньоруський гудок і панська бандура або торбан.

У праці Семена Ластовича-Чулинського, надрукований скорочено в числі 29-30 „Бандури", читачі познайомилися з деякими видами гусел — поширеного свого часу інструменту східних слов'ян. Хочеться згадати, що в Україні можна зустрітися з думкою, ніби гусла — то не є український інструмент. Коли в 1990 році мені вдалося видати набір листівок з зображенням інструментів музейної колекції, то дехто з львівських фольклористів зауважив, що не слід би було туди включати гусла, мовляв це російський інструмент. При цьому нехтується думка авторитетних істориків П. Куліша, академіка Сумцова, композитора М. Лисенка, не беруться до уваги відомі документи, які засвідчують побутування в Україні різних видів гусел аж до XIX століття.

В музейній колекції представлені гусла, або гусла-стіл XVIII століття. Вони мають 65 струн, що розташовані на великому резонаторному ящику з ніжками.

Гуслі

З XVIII сторіччя подібні інструменти побутували серед старосвітських дворян, збіднілої інтелігенції, представників духовенства, а вже в другій половині минулого сторіччя — стали музейною рідкістю. М. Лисенко називав цей інструмент клавіровидними гуслами. Нагадаємо, що в 1894 році в своїй праці „Народні музичні інструменти на Україні", він зокрема писав: „Кляровидні гуслі можна й досі де-не-де знайти як реліквії старосвітської по домівках сільських священиків у Полтавщині. Вони німі свідки минулого, поневіряються на горищах у поросі, або стоять собі без ужитку по кутках, як мебель".

Отож в 1970 році я поїхав на Полтавщину, щоб за адресою М. Лисенка шукати подібний інструмент для музею.

Колишній директор Полтавського Музичного Училища Михайло Фісун, дізнавшись, що мета моєї візити — музичні інструменти, сказав: „Пізно ви приїхали. Був у мене цікавий старовинний торбан, але я його вже подарував комусь іншому. Я нещодавно в селі Воронино бачив рідкісні столовидні гуслі. Завтра неділя — поїдемо по них".

Розглядаючись по Воронино, Михайло пізнав одноповерховий будиночок. З будинку вийшла літня жінка, яка впізнала гостя по світлині. А старі понівечені гусла майже там, де 100 років тому наказав шукати М. Лисенко — в сараї в порохи. Стіл розхитався, резонаторний ящик побитий, багатьох кілків немає. З шістьох дерев'яних різьблених розсток у вигляді квіток, що прикрашали резонаторні отвори, збереглася лише одна.

Власниця зажадала за цей інструмент — символічну плату — 25 карбованців. Я мав великий клопіт, щоб здати цей унікальний інструмент XVIII століття в багаж.

На світлині ви бачите гусла після реставрації. За цим інструментом, як за письмовим столом, працювала людина, а при надхненні, відчинялася кришка і звучали канти, псальми, світська музика...

Тут же в колекції є гусла-стіл XIX сторіччя, що знайдені в Києві. Вони мають 26 струн. Кришка стола інкрустована деревом, ніжки точені. Якщо перший інструмент має висхідний хроматичний звукоряд, то другий зворотний діятонічний. Він в ігровому стані і працівники відділу під час екскурсії іноді вдаються до ілюстрації гри на ньому.

Ще одна світлина дасть читачам уяву про гуслаяцик XVIII століття. Музей отримав цей інструмент з Інституту Мистецтвознавства, фольклору і етнографії України в складі невеликої, але цінної і, на жаль, недослідженої колекції. Зокрема невідомо, звідки, коли і як потрапили ці інструменти до академічного інституту.

Але біля ящика описуваних гусел збереглася, на щастя, замітка російською мовою: „Гусли Ильи Зазарьевича Краковецкого, найденные в М. Купели Винской Губернии в 1903 г.".

Можливо хтось підкаже про біографію цього інструменту та його колишнього власника.

Леонід Черкаський, Київ

ПОБОЮЮЧИСЬ МОЖЛИВОСТИ, що Стів Форбс починає бути найбільш загрозливим суперником сенатора Роберта Дола у здобутті республіканської номінації у президентських виборах 1996 року, керівники кампанії Р.Дола вирішили негайно зареагувати. Їхній вибір — телевізійні реклями, які думають розпочати найближчими днями.

Про працю Суспільної Служби в Україні

Ще кілька років тому кожен лист з України був надзвичайною подією. Його перечитували багато разів, читали родині й знайомим. Знаючи, що кожен лист перевіряється, вчитувалися у кожне слово, старалися знайти захований зміст, читали „між стрічками".

Сьогодні листи з України — вже частина нашого життя. Листи пересилають поштою, передають знайомими і незнайомими. Вже мабуть ніхто в Україні не боїться написати лист до Канади, не боїться, що буде осканжений комуністами за „зв'язки із Заходом". В листах з України знаходимо вирізки з газет, прохання і поради, новини з політичного та щоденного життя.

Але є й інші листи. Їх пишуть провідники суспільних та громадських організацій України. У цих листах — подяки за отриману допомогу, звіти про її розподіл, пляни праці. Кожен такий лист — ниточка зв'язку між людьми, що дбають про майбутнє українців в Україні і в Канаді.

Багато таких листів отримують у Суспільній Службі. Адже за неповні п'ять років братня організація, Суспільна Служба України, зросла та зміцніла, вкрилася, як молоде дерево листками, осередками. І цих осередків вже майже сотня! Розкинулися осередки ССУ по всій Україні — від Закарпаття, до Харківщини, від Криму до Сум. У кожному з цих осередків співпрацюють представники різних місцевих суспільних та доброчинних організацій, кожен осередок проваджує програми допомоги потребуючим — багатодітним родинам, самітним старенькам, сиротам, калікам. Кожен з осередків Суспільної Служби України — малий промінчик, до якого пристають ті, хто потребує тепла та допомоги, і ті, хто хоче допомогти.

Нещодавно Суспільна Служба отримала незвичайний лист. Написала його голова осередку Суспільної Служби Тернополя Дарія Богун. Нам було дуже цікаво читати, хочемо поділитися і з читачами.

„Закінчую чергування в Бюрі порад Суспільної Служби. Складаю папери, записую хто і з якими потребами звертався.

Аж тут заходить старенька жінка, чисто вдягнена, приємна. Якось непевно, з недовірою дивиться на мене:

— Слава Ісусу Христу!

— Слава навіки, — відповідаю. — Прошу сідати, пані. Я вас слухаю.

— Та не знаю як маю сказати... Тільки не смійся з мене, дитино. Скажи, чи є тут у місті такий шпиталь, що робить старих жінок молодими і гарними?

Напевно, думаю, щось не впоряду із старенькою. Зараз припишу її гарячим чаєм, якось заспокою. А жінка далі мовила:

— Лише, боронь Боже, не подумай, дитинко, що я божевільна, хоч зараз в мене і дійсно такий настрій, що недовго і розум загубити. Зрештою, послухай:

... Було то майже 70 років тому. Я була гордою одиначкою, жила з батьками, не знаючи горя і нестатків. Вже й старости почали заглядати до нашої хати. Та я всім відмовляла, задивлюючись на Михайла — гарного хлопця, що доглядає коней мого тата. Скільки літ пролетіло, а я ще й досі пам'ятаю кожне слово, яке він до мене промовляв, кожну стежинку, котрою ми ступали.

Та слово батька — закон. Видали мене заміж за багача, а Михайло з того горя виїхав на заробітки до далекої Канади.

Не довго ми користали з того багатства. Все добро, нажите дідами і батьками, забрали, а нас серед зими з малими дітьми повезли в Сибір. Там, в замерзлій землі, поховала я чоловіка, залишилася з дітьми, надіючись на Бога і на власні сили.

І Господь дав мені здоров'я пережити Сибір, голод і холод та повернутися в Україну, в своє рідне село. Роки йшли, росли діти, поженилися, вже скоро й онуки під вінець стануть. Мені б тільки тішитися і дякувати Богові, що дав дожити до спокійної старости біля добрих дітей.

Аж тут... Пішла селом вістка, що той Михайло — моя перша і остання любов, який через мене виїхав аж до Канади, і так не оженив-ся, приїжджає до нашого се-ла в гості до родини.

І щось зі мною сталося... Ночами не сплю, згадую свої молоді літа, згадую кожне слово Михайла... Що ж мені робити? Чекаю, щоб побачити його і дуже боюся, що він мене не впізнає. Не впізнає ті, колись густі коси, ні чорні брови, ні очі мої. Ночами молюся і прошу Бога, щоб впізнав.

Як ти порадиш мені, дитино, чи варта мені шукати де брови чорнять, і волосся фарбують, і лице виглад -жують? Може поможуть мені? Я нічого не пошкодую, лиш би Михайло мене впізнав... Що ж мені робити?

Глянула я на бабусю, на її запрацьовані руки, на вицвілі очі з терновими віночками зморщок. Побачила я в тих очах прохання і глибоку надію. Мовчки взяла я бабцю за руку і повела до косметичної лікарні"

Цей лист — не офіційний документ, не звіт про діяльність доброчинної організації. Але у цій зворушливій історії з щоденного життя міститься, на нашу думку, глибокий доказ того, як потрібна Суспільна Служба в Україні.

Цей лист — найкраща, найвідвертіша подяка усім українцям, що відгукнулися на заклик Однодоларового Фонду, що не забувають щомісяця малим, але таким потірбним датком полегшити життя наших покривджених братів та сестер в Україні.

Щира вам подяка, спонзори та жертводавці Однодолярового Фонду!

Адреса Фонду: Dollar for Ukraine, 2118 A Bloor Street W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Марґарета Шпір